

NOTAT – Innspillsmøte

Creo–forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med over 9.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester.

Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunstfag i grunnskolen, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er scenografer, kostymedesignere eller musikkterapeuter.

2/3 av medlemmene er selvstendig næringsdrivende, i større eller mindre grad.

Erfaringer:

Hele 73 % opplever usikkerhet om hva de skal jobbe med et halvt år frem i tid «til en viss grad», «i stor grad», eller «i svært stor grad».

To av tre (66 %) forventer inntektsnedgang, og blant disse forventes gjennomsnittlig inntektsbortfall på 37 % i 2020.

47 % i gruppen «Tekniker (lyd/lys/studio)/ scenograf/kostymedesigner, produsent, inspisient» forventer inntektsbortfall på 50 % eller mer.

Dersom vi antar at utvalget er representativt for medlemsmassen i Creo på 9389 personer, kan vi anslå at 5633 medlemmer venter inntektsnedgang i 2020 og at summen for alle Creos medlemmer blir i overkant av 1 milliard kroner.¹

Utfordringer:

Dårlig innrettede offentlige støtteordninger; kun 28% av enkeltpersonene i musikkbransjen har benyttet kompensasjonsordningen for selvst. næringsdrivende, og 40% av selskapene i undersøkelsen opplever å ikke falle innenfor kompensasjonsordningen for skattepliktige organisasjoner.

25% av frilansere og selvst næringsdrivende frykter det blir umulig å jobbe med musikk etter koronakrisen.²

Største mangler med myndighetenes ordninger:

Arrangørkompensasjonen må bli til «Arrangementskompensasjon» og utvides til å kompensere hele næringskjeden ved konserter, scenekunstarrangement og filmvisning ved helt eller delvis avlysning og flytting av arrangementer. Støtten må sørge for at tekniske leverandører og artistenes apparat

¹ Undersøkelse av Creos medlemmer, gjennomført av OsloMet. Elstad B., Jansson D., Døving E.

² Rapport nr 1. *Krise og kreativitet i musikkbransjen – koronaepidemien 2020*. Gran A-B., Kristensen L-B K., ;olde A., Hagen A N., Booth P.

har tilgang på kompensasjon for samtlige planlagte oppdrag som siden mars 2020 er pålagt helt eller delvis avlyst av staten.

Rettighetshavere som komponister, låtskrivere, tekstforfattere og deres representanter må kunne innkreve vederlag fra avlyste arrangementer som kompenseres der deres rettigheter var tilsiktet utnyttet. TONO har beregnet et tap på 107 millioner for disse rettighetshaverne i denne perioden som følge av statens stenging av konsertvirksomhet og store deler av servicenæringen. Gramo har anslått et tap på 38 millioner. Dette er tap som ikke kan kompenseres gjennom ordningene i NAV fordi de først kan dokumenteres i rettighetshavernes regnskaper til neste år, når de skulle ha blitt utbetalt fra TONO og Gramo.

Kunstnere har variable inntekter. Ett år kan være veldig produktivt, uten at det nødvendigvis gir inntekter. Dog vil denne produktiviteten gi inntekter neste år. Variasjoner der f eks inntekt i 2018 var flere ganger høyere enn i 2019 er ikke uvanlig. Derfor ville en 3-årig beregning, som ett supplement til hovedregelen om utbetaling på grunnlag av 2019, gi et bedre grunnlag.

Forbedringer

Mange selvstendig næringsdrivende kunstnere opplever at de ikke får arbeidsoppdrag uten å måtte ta dem i egen næring. I mange situasjoner handler dette om tvungent, uekte næringsoppdrag. Arbeidsrettslige verneregler må gjelde hvis avtalen forventer eller stiller krav om arbeidsplikt. En definisjon av arbeidstaker – og arbeidsgiverbegrepet må avklares. Vi foreslår derfor at det nedsettes et lovutvalg som vurderer arbeidsmiljølovens begrepsapparat.

Mange kunstnere er helt eller delvis selvstendig næringsdrivende og har ikke rett til sykepenger de første 16 dagene av en sykmeldingsperiode, og får deretter ikke mer enn 75 prosent av sykepengegrundet. Frivillig tilleggsforsikring er oftest for dyr for denne gruppen og forsikringsordningen legger heller ikke til rette for de med kombinerte inntekter. Hvis man både er frilanser og selvstendig næringsdrivende kan man kun tegne forsikring for næringsdelen av sitt virke, uansett hvor lav næringsinntekten er. Folketrygdloven må derfor endres slik at selvstendig næringsdrivende, og da også inkludert kunstnere, får rett til 100 prosent sykepengedekning fra første sykedag. En god start er å innføre 100% dekning fra 17. dag. Det bør også vurderes å endre ordningen med at tilleggsforsikringen for frilansere/ næringsdrivende skal være selvberende, og det må sikres at de med kombinerte inntekter frilansere/næringsdrivende kan tegne forsikring også for frilansdelen av sitt virke.

Arbeidstakere som opplever at virksomheten de arbeider for må permittere er omfattet av permitteringsordningen, og blir fanget opp av ett sikkerhetsnett. Kunstnere som opplever at deres virksomhet/enkeltpersonforetak mister betydelige inntekter har ikke den samme tryggheten. Det samme gjelder kunstnere som primært livnærer seg som frilanser. Denne særdeles spesielle situasjoner har vist oss at myndighetene må etablere ett tilsvarende sikkerhetsnett som det som finnes for arbeidstakere for selvstendig næringsdrivende og frilansere som uforskyldt mister store deler av sine inntekter. Det må derfor etableres en ordning tilsvarende dagpenger for selvstendig næringsdrivende kunstnere og frilansere.